

hvid støj sceneproduktions hørings svar i forhold til Aarhus Kommunes udkast til Kulturpolitik 2021-24

Udkastet til en ny kulturpolitik er en absolut spændende og positiv læsning. Det er i vores optik rigtig godt at mærke et opmærksomt fokus på de frie, projektorienterede, kunstneriske miljøer med et professionelt niveau.

Men på flere af de områder der beskrives i udkastet, mangler vi nogle konkrete løsningsforslag, når det drejer sig om de udfordringer, der er, og den fremtid, der kan blive for de frie scenekunstneres miljøer i Aarhus.

Dette høringssvar vil derfor overvejende komme med forslag, der forhåbentlig kan bidrage til en udmøntning af den nødvendighed og det potentiale som udkastet lægger op til på scenekunstmrådet.

Udfordringer i tilknytning til de fri scenekunstmiljøer i Aarhus.

- Vi har brug for virkningsfulde tiltag, som kan bidrage til at løse op for den mangeårige tilsanding af de frie midler i Kulturudviklingspuljen.
- Det er afgørende, at der kommer en tydelig udviklingsstrategi for scenekunsten udenfor de scener, der er på det kommunale eller statslige budget i Aarhus.
- Der er brug for tydelige pejlemærker som nye og nytilkomne scenekunstnere kan sigte imod imellem de kunstneriske uddannelser og de scener, der er på budgettet i Aarhus, hvor kan de kan skabe sig en mulighed for karriere i scenekunsten
- Tiltrækning og langvarig tilknytning af scenekunstnerne til Aarhus. Der skal være flere kunstnere at tage af lokalt på alle niveauer af en scenekunstproduktion. Flere scenekunstnere skal kunne skabe sig en økonomisk base her, så de bliver længere og bliver en del af miljøerne i Aarhus.
- Mere samarbejde mellem de projektbaserede scenekunstgrupper og scenerne på det kommunale eller statslige budget.
- En øget opmærksomhed fra scenekunstproducenter internationalt, så frekvensen for udenlandske producenter der kommer til Aarhus for at købe scenekunst eller indgå samarbejde, på sigt balancerer, men gerne tipper til Aarhus' fordel.

Status på den scenekunstneriske udvikling i Aarhus.

Aarhus Kommune har i tidernes løb etableret et antal fysiske scener i byen, der støttes løbende fra kommunal og/eller statslig side. Det er sket som følge af et politisk ønske om, at Aarhus fik en variation af scener, der kunne supplere hinanden som bidragsydere til et varieret scenekunstnerisk udbud i byen, til gavn for de fleste mennesker i Aarhus og til gavn for den dynamik, der skal til, når en by som Aarhus bliver udviklet.

Men i løbet af årene er der også blevet skabt rigtig meget scenekunst uden for de kommunalt og/eller statsligt etablerede scener. Dette har i mange år været muligt i en kombination af et SU-finansieret studiemiljø, fleksible dagpengeregler og den kommunale Kulturudviklingspulje. Denne scenekunst var ofte eksperimenterende, udviklede

scenekunsten, tiltrak flere kunstneriske mennesker til byen og leverede scenekunstneriske talenter til de scenekunstneriske uddannelser og til etablerede scener i resten af Danmark samt udlandet.

Så i Aarhus har der i mange år været et temmelig omfangsrigt miljø af frie, projektorienterede, scenekunstneriske producenter, men det miljø er i dag væsentlig reduceret. Årsagen er i høj grad de nu mangeårige stramninger i SU-ordningen og dagpengereglerne, der helt tydeligt har gjort det vanskeligere for nye scenekunstnere i Aarhus.

Forslag i forhold til de nævnte udfordringer.

Vi mener, at Aarhus Kommune skal anlægge en mere bevidst udviklingsstrategi for de frie, projektstøttede, scenekunstneriske producenter, der producerer med fast adresse i Aarhus.

Det er en strategi, der grundlæggende er en investering, der er lige så vigtig som investeringen i Kulturbud 2017 og som vil være med til at udnytte og forlænge momentet herfra.

De helt centrale elementer er mere kontinuitet, synlighed og gennemslagskraft for de scenekunstnere der producerer i rummet mellem de scenekunstneriske uddannelser og de kommunale og statslige scener.

For hvor skal scenekunstnerne med professionelt niveau gå hen, og bliver hovedpointerne i Kunstrådets evaluering overhovedet implementeret i Aarhus?

Dem, der gennem en årrække har vokset kunstnerisk og resultatmæssigt og opnået et vist plateau med tilskud fra Statens Kunstfond, de risikerer at lukke eller flytte hen, hvor tilsagnene er, hver gang et nyt statslig scenekunstudvalg tiltræder, og de stærkt nødvendige støtte- og udviklingskroner, bliver omprioriteret og måske udebliver.

Det hæmmer scenekunstnernes ellers rivende fremdrift, og amputerer deres aktivitetsniveau og udviklingspotentiale, og i sidste ende kunstneriske kvalitet, når de ikke har flerårige ressourcer, som sikrer kvalitet og fastholdelse af kunstnere i byen. Dertil kommer at langtidsplanlægning og de vigtige samarbejder mellem kunstnere, institutionerne, andre sektorielle faggrupper, studerende og erhvervslivet næsten umuliggøres, når der ikke kan planlægges mere end 1 sæson ad gangen.

De frie scenekunstnere overlever ikke uden midler at arbejde for, hverken kunstnerisk eller uden en langvarig og vedblivende base. Vi risikerer at ryge helt ud af ligningen, når de store samarbejdspartnere ikke kan regne med vores eksistens mere end en sæson frem – i hvert fald ryger de små spillere ud på sidelinjen eller bagerst i køen, hvilket gør vores eksistens og ståsted endnu mere skrøbeligt.

En indsats nu vil bidrage væsentlig til teatrenes synlighed, og betyder i sidste ende, at scenekunst kommer ud til endnu flere tilskuere i Aarhus, i Danmark og i verden.

Vores forslag er at der vedtages en ny scenekunstnerisk pulje som har til formål at yde 300.000 i driftsstøtte per år i 3-6 år ad gangen til 5-6 af de frie scenekunstneriske producenter, der har et højt kunstnerisk og professionelt niveau, og som har modtaget kontinuerligt og væsentlig produktionsstøtte fra Statens Projektstøtteudvalg. Til gengæld for denne støtte udelukkes modtagerne fra at opnå støtte fra Kulturudviklingspuljen, som derved kan bruges mere til udvikling end til drifts- og produktionsstøtte.

I sammenligning med resten af Aarhus Kommunes budget ville modtagerne af denne flerårige støtte kunne blive en vigtig og forholdsvis billig del af en løsning af de i starten af dette høringssvars beskrevne udfordringer i de frie scenekunstmiljøer i Aarhus.

Og ud over at denne løsningsmodel vil have en virkningsfuld forbedring på tilsandingen af de frie midler i Kulturudviklingspuljen, vil den for modtagerne betyde flere ressourcer, mere tid og flere kræfter til at:

- Indlede flere samarbejder med etablerede scener i kommunen på et mere ligeværdigt forhandlingsgrundlag
- Finde og bruge nyuddannede talenter fra de kunstneriske uddannelser.
- Knytte flere af de nye og de etablerede lokale, scenekunstneriske kræfter til sig, hvilket også vil give et større incitament til at komme til og blive i Aarhus.
- Søge støtte andre steder end kommune og stat (og derved øge sandsynligheden for at kunne realisere flere projekter med en høj kunstnerisk kvalitet)
- Udvikle flere og bedre samarbejder med erhvervslivet.
- Finde internationale samarbejdspartnere eller opkøbere.

Inddragelsen af kunsten som en del af velfærden.

Vi er positive overfor ønsket om at inddrage kunstnerne bredt i Aarhus ved at bruge dem i de forskellige opgaver, der ligger på de forskellige velfærdsområder. Det vil uden tvivl knytte kunst mere til borgerne og bibringe en type formidling af temaerne, som kommunen ikke selv kan levere.

Men det vil selvfølgelig i den sammenhæng være vigtigt at der følger midler med sådan at det bliver attraktivt for de frie scenekunstnere at supplere deres indkomst eller projektf finansiering.

Samtidig er det afgørende at de strategiske beslutninger på velfærdsområderne ikke bliver styrende for den kunstnerne skal varetage sådan at den kunstneriske frihed for kunstnerne opretholdes.

Det vil her være vigtigt at udbyde opgaverne i puljer, hvor kunstnerne på lige fod kan ansøge med forslag til den kunstneriske løsning af f.eks. et emne, et tema eller et problem indenfor et velfærdsområde - sådan at der i kunstnernes deltagelse er fokus på kunsten og ikke på snævre praktiske løsningsbehov. Derfor skal det også være en kunstnerisk vurdering, der afgør, hvilke kunstnere der modtager støtten, og her kunne det være indlysende at bruge det siddende kunstråd til denne vurdering.

Med venlig hilsen

hvid støj sceneproduktion
Charlotte og Morten Ladefoged